

OECUMENISCH MEDITATIEF AVONDGEBED (in Taizé-stijl)

Woensdag 18 september 2013.

Thema: Verrijzenis-icoon

Vooraf stilte

Opening:

Voorzang: Wees hier aanwezig, God van de machten,
licht in ons midden, wees onze Heiland;

Allen: *Dat wij herleven.*

Voorzang: Wees hier aanwezig. Allen: *Dat wij herleven.*

Inleidend woord

Vorige week kreeg ik deze verrijzenisicoon van een collega-jaargenoot,
die al ruim 15 jaar iconen schildert.

Deze icoon wordt meestal een 'verrijzenis-icoon' genoemd.

Maar als je goed kijkt, stelt het iets anders voor:

nl. het gaan van de verrezen Christus naar het dodenrijk, de onderwereld,
om hen daar te bevrijden en te laten delen in zijn verrijzenis, zijn hemels koninkrijk.

Het is geen bijbelse voorstelling: van iets wat beschreven wordt in de H. Schrift,

maar een symbolische uitbeelding van een (theologische) geloofsovertuiging,
die uitgedrukt wordt in de christelijke geloofsbelijdenis (sinds het concilie van Nicea in de 4^e
eeuw): 'die nedergedaald is ter helle', (d.w.z. de onderwereld, het dodenrijk)
om hen te bevrijden uit de duisternis van de dood.

Ik zal straks in de overweging iets meer vertellen over deze icoon, en allerlei symbolen die
erin naar voren komen.

Zang: nr. 21 Jubilate! Alleluia

Schriftlezing: 1 Petrus 3,18-19

In de inleiding zei ik dat er in de evangeliën deze 'nederdaling ter helle'
niets beschreven staat. Wel in een apocrief evangelie uit de vijfde eeuw.

Toch is er ook in het Nieuwe Testament een aanduiding er van te vinden,
en wel in de eerste brief van Petrus. Daar staat in het derde hoofdstuk, vers 18 en 19:

'Ook Christus immers heeft, terwijl Hijzelf rechtvaardig was,
geleden voor de zonden van de onrechtvaardigen, eens en voor altijd,
om u zo bij God te brengen.

Naar het lichaam werd Hij gedood maar naar de geest tot leven gewekt.

Hij is naar de geesten gegaan om dit alles te verkondigen...'

Zang: Nr. 19 Jezus, U bent het licht in ons leven

Overdenking

Dan nu iets meer over deze icoon.

We zien de verrezen Christus in een wit kleed,
tegen de achtergrond van (wat genoemd wordt) een 'mandorla',
die de goddelijke werkelijkheid verbeeldt, waarin Hij is opgenomen.

(De binnenste cirkel is het donkerst:

want de goddelijke werkelijkheid is voor ons ondoordringbaar,
maar God zendt (dankzij Christus) wel zijn licht naar ons uit,
verbeeld door de lichtstralen die van de cirkel uitgaan)
De opgestane/verrezen Christus richt Adam op uit het graf.
Jezus pakt de pols, de levensader, beet en geeft hem kracht om op te staan,
Om hem zo te delen in Zijn verrijzenis, in Gods heerlijkheid.
Adam symboliseert hier alle mensen, die Christus hier uit de dood opricht.
De rechtse vrouwengestalte stelt de biddende kerk voor;
ze heft haar armen - met haar kleed bedekte handen - in gebed op.
Op andere iconen stelt de vrouwenfiguur soms Eva voor: van wie Jezus ook haar hand pakt
en haar opricht.
Op de achtergrond links zien we koning David en Salomo (en nog een deel van het hoofd van
een van de profeten.) (Ook zij mogen delen in de verrijzenis van Christus)
Rechts zien we Johannes de Doper, en nog een getuige van het Nieuwe Testament.
Het zwarte gat onderaan verbeeldt het rijk van de dood.
Christus staat op de – in kruisvorm getekende – deuren van het dodenrijk,
die opengebrouwen zijn: de sleutels, sloten en het hang-en-sluitwerk (van de deuren van het
dodenrijk) vliegen in het rond.
Door zijn dood aan het kruis (waaraan het kruis bovenaan - tussen de beide engelen die bij de
hemel, de hemelse werkelijkheid, horen - herinnert) en zijn verrijzenis,
verlost Christus de (onze) mensheid van de dood, en schenkt ons (de mensheid) het leven,
het eeuwige leven van Gods heerlijkheid.
Wat opvalt is dat Christus de enige figuur is die een gebogen houding aanneemt.
Alle anderen staan recht of worden opgericht.
De gebogen houding van Christus drukt uit zijn barmhartige liefde (zijn deemoed) voor onze
– door de dood geketende – mensheid.
Dus geen triomfalisme, maar de verbeelding van – wat Paulus in zijn brief aan de Filippenzen
noemt – ‘zijn ontleding’. Fil.2,6-11.
‘Hij die de gestalte van God had ...

Stilte

Zang: 94 Het lied van de opstanding: De steppe zal bloeien

Voorbeden, met acclamatie: nr. 30 Kyrie eleison

-voor allen die in duisternis leven:...

dat zij medemensen om zich heen ervaren die hen tot steun zijn,
en dat zij ook dankzij hun geloof in Christus troost en nieuw leven vinden.

-voor hen die als Christus mensen helpen uit de duisternis van hun leven te tillen:....

Zang: 92 In resurrectione tua Christe: De hemel en de aarde juichen

Avondgebed (uit mijn eigen boekje)

Zang:

nr. 71 In the Lord

nr.12 Bless the Lord my soul

Van harte welkom voor koffie, thee en ontmoeting.